

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ОРХОН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: ДАА-2025/6/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр

Утас: 70373089 Цахим хаяг: munkhbayarsh@audit.gov.mn

Аудитын менежер У.Батсүрэн

Утас: 70373089 Цахим хаяг: batsurenu@audit.gov.mn

Ахлах аудитор С.Батцэцэг

Утас: 70373089 Цахим хаяг: battsetsegs@audit.gov.mn

Аудитор Ч.Гантулга

Утас: 70373089 Цахим хаяг: gantulgachu@audit.gov.mn

Дархан-Уул аймаг

2025 он

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	12
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	16
4.1 Ерөнхий зүйл.....	16
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	16
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	17
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	17
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	17
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	18
5.1 Төлбөрийн акт.....	18
5.2 Албан шаардлага.....	18
5.3 Зөвлөмж.....	18
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ҮОШМӨ	Үйлдвэрийн ослоос шалтгаалсан мэргэжлийн өвчин

ОРХОН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА С.ДЭЛГЭРЖАРГАЛ ТАНАА

**ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.02.25 № 58
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон сумын ЗДТГ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Аймгийн ИТХ-ын тогтоолоор нийт 412,000.0 мянган төгрөг, Засаг даргын захирамжаар 499,040.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хүлээн авч, санхүүгийн тайланд толилуулж тодруулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 128 дугаар тогтоолоор төрийн албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоосноор цалингийн зардал 252,765.4 мянган төгрөг болж, өнгөрсөн оны гүйцэтгэлээс 55 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Орхон сумын ЗДТГ-ын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилтын 47 арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжилтийг 100 хувиар үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

4525020194

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МӨНХБАЯР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	128,794,984.00	196,095,464.81
33	АВЛАГА	-	512,768.81
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	512,768.81
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	118,536,984.00	184,613,096.00
351	Түүхий эд материал	140,000.00	140,000.00
35130	Эм боох материал	140,000.00	140,000.00
354	Хангамжийн материал	102,434,484.00	168,510,596.00
35410	Бичиг хэргийн материал	21,278,850.00	69,004,040.00
35420	Аж ахуйн материал	5,612,300.00	17,590,600.00
35450	Барилгын засварын материал	3,400,000.00	-
35470	Бусад хангамжийн материал	72,143,334.00	81,915,956.00
35600	Мал амьтад	15,962,500.00	15,962,500.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,258,000.00	10,969,600.00
36300	Тэжээлийн нөөц	10,258,000.00	10,969,600.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	719,670,822.36	1,511,739,332.51
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	719,670,822.36	1,511,739,332.51
392	Биет хөрөнгө	708,418,522.58	1,354,839,892.55
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	281,798,183.00	391,798,183.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(39,108,383.28)	(62,175,709.57)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	67,911,800.00	158,494,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(67,911,800.00)	(2,494,800.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	187,748,541.56	425,280,477.64
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(43,178,350.92)	(85,555,820.01)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	28,850,940.00	26,747,339.84
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(12,700,777.36)	(15,765,299.81)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	402,164,246.00	642,360,238.60
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(97,155,876.42)	(123,849,517.14)
393	Биет бус хөрөнгө	11,252,299.78	156,899,439.96
39301	Програм хангамж	8,914,300.00	8,914,300.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,468,000.22)	(2,820,860.04)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	4,806,000.00	150,806,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	848,465,806.36	1,707,834,797.32
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	848,465,806.36	1,707,834,797.32
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	848,465,806.36	1,707,834,797.32
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	620,239,733.02	766,239,733.02
51101	Өмч: - төрийн	620,239,733.02	766,239,733.02
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(49,839,674.99)	663,529,315.97
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(49,839,674.99)	(49,839,674.99)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	713,368,990.95
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	278,065,748.33	278,065,748.33
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	848,465,806.36	1,707,834,797.32

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,213,455,254.00	2,231,032,265.37
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	208,040,954.00	801,457,475.31
120	Нийтлэг татварын бус орлого	208,040,954.00	801,457,475.31
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,303,612.00	5,508,172.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,187,112.00	4,001,272.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	116,500.00	1,506,900.00
120017	Үнэ төлбөргүй авсан орлого -Үндсэн хөрөнгө	176,379,442.00	747,980,121.31
120018	Үнэ төлбөргүй авсан орлого -Бараа материал	26,357,900.00	47,969,182.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,005,414,300.00	1,436,063,750.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	42,736,200.00	1,626,950.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	42,036,200.00	1,626,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	700,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	962,678,100.00	1,434,436,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	962,678,100.00	1,434,436,800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,052,554,462.86	1,517,663,274.42
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,052,554,462.86	1,517,663,274.42
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	968,439,016.17	1,199,572,504.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	463,278,318.67	716,043,733.68
210101	Үндсэн цалин	267,693,252.81	390,757,008.89
210102	Нэмэгдэл	132,636,558.52	267,960,839.31
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,594,627.40	16,674,838.33
210104	Урамшуулал	46,353,879.94	40,651,047.15
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,261,096.65	90,067,322.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,778,077.73	63,156,399.99
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,550,886.31	7,415,975.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,640,668.59	3,662,873.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	844,541.42	3,171,837.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,446,922.60	12,660,235.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,582,245.05	41,661,830.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,103,613.05	7,693,185.89
210302	Түлш, халаалт	33,602,792.00	33,968,645.00
210303	Цэвэр, бохир ус	875,840.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,258,665.94	26,417,566.00
210401	Бичиг хэрэг	2,668,910.00	4,361,130.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,084,883.00	16,456,936.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,100,122.94	4,223,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	105,000.00	135,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,299,750.00	1,241,400.00
2105	Нормативт зардал	4,500,000.00	-

210502	Хоол, хүнс	4,500,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,987,460.00	55,283,350.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	136,000.00	-
210604	Урсгал засвар	40,851,460.00	55,283,350.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,201,800.00	9,476,000.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	5,201,800.00	9,476,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	216,382,558.00	72,492,875.44
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	215,009,500.00	70,590,539.44
210803	Даатгалын үйлчилгээ	196,020.00	226,090.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	161,632.00	8,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	990,000.00
210807	Газрын төлбөр	971,406.00	633,746.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	107,986,871.86	188,129,826.23
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,686,046.00	83,093,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	90,000.00	2,654,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	75,210,825.86	102,382,326.23
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	84,115,446.69	318,090,769.91
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,974,800.00	35,501,663.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,285,000.00	14,350,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,227,800.00	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	16,081,663.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,462,000.00	5,070,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	63,140,646.69	282,589,106.91
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	57,348,656.69	282,589,106.91
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,791,990.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	160,900,791.14	866,337,875.89
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	26,649,963.78	6,968,884.93
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	23,901,863.78	4,345,750.96
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал- Үндсэн хөрөнгө	2,748,100.00	2,423,133.97
230011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал- Бараа материал		200,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(26,649,963.78)	(6,968,884.93)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	134,250,827.36	713,368,990.96

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,032,389,732.00	1,450,780,447.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,375,742.00	14,716,697.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	21,375,742.00	14,716,697.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	21,375,742.00	14,236,772.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,645,722.00	4,001,272.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,730,020.00	10,235,500.00
120009	Бусад орлого	-	479,925.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,011,013,990.00	1,436,063,750.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	48,335,890.00	1,626,950.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,102,700.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	42,036,200.00	1,626,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,196,990.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	962,678,100.00	1,434,436,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	962,678,100.00	1,434,436,800.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	989,076,442.00	1,443,540,847.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	989,076,442.00	1,443,540,847.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	910,752,985.31	1,125,450,077.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	464,857,894.67	716,556,502.49
210101	Үндсэн цалин	269,272,828.81	391,269,777.70
210102	Нэмэгдэл	132,636,558.52	267,960,839.31
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,594,627.40	16,674,838.33
210104	Урамшуулал	46,353,879.94	40,651,047.15
2102	Ажил олгогч нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,261,096.65	90,067,322.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,778,077.73	63,156,399.99
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,550,886.31	7,415,975.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,640,668.59	3,662,873.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	844,541.42	3,171,837.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,446,922.60	12,660,235.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,582,245.05	41,661,830.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,103,613.05	7,693,185.89
210302	Түлш, халаалт	33,602,792.00	33,968,645.00
210303	Цэвэр, бохир ус	875,840.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,881,372.94	28,576,076.00
210401	Бичиг хэрэг	2,780,000.00	3,672,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,631,500.00	16,259,276.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,100,122.94	4,223,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	105,000.00	135,000.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,264,750.00	4,286,700.00
2105	Нормативт зардал	4,640,000.00	1,050,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	140,000.00	-
210502	Хоол, хүнс	4,500,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	1,050,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	39,561,960.00	57,710,250.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	680,000.00	1,679,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	136,000.00	-
210604	Урсгал засвар	38,745,960.00	56,031,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,201,800.00	9,476,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,201,800.00	9,476,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	221,260,270.00	73,563,175.44
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	219,887,212.00	71,660,839.44
210803	Даатгалын үйлчилгээ	196,020.00	226,090.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	161,632.00	8,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	990,000.00
210807	Газрын төлбөр	971,406.00	633,746.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40,506,346.00	106,788,920.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40,416,346.00	104,134,920.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	90,000.00	2,654,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	84,115,446.69	318,090,769.91
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,974,800.00	35,501,663.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,285,000.00	14,350,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,227,800.00	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	16,081,663.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,462,000.00	5,070,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	63,140,646.69	282,589,106.91
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	57,348,656.69	282,589,106.91
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,791,990.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	37,521,300.00	7,239,600.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	37,521,300.00	7,239,600.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	37,521,300.00	7,239,600.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	37,521,300.00	7,239,600.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	37,521,300.00	7,239,600.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(37,521,300.00)	(7,239,600.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2023 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	620,239,733.02	278,065,748.33	(184,090,502.35)	714,214,979.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	620,239,733.02	278,065,748.33	(184,090,502.35)	714,214,979.00
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	134,250,827.36	-
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	620,239,733.02	278,065,748.33	(49,839,674.99)	848,465,806.36
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	620,239,733.02	278,065,748.33	(49,839,674.99)	848,465,806.36
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	620,239,733.02	278,065,748.33	(49,839,674.99)	848,465,806.36
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	146,000,000.00	-	-	146,000,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	713,368,990.95	859,368,990.96
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	766,239,733.02	278,065,748.33	663,529,315.96	1,707,834,797.32

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/					
№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,447,699,800.00	1,166,564,390.09	(281,135,409.91)	100.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,447,699,800.00	1,166,564,390.09	(281,135,409.91)	100.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,411,918,000.00	1,131,062,727.09	(280,855,272.91)	79.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	852,335,100.00	716,556,502.49	(135,778,597.51)	84.07
210101	Үндсэн цалин	454,441,900.00	391,269,777.70	(63,172,122.30)	86.1
210102	Нэмэгдэл	335,281,100.00	267,960,839.31	(67,320,260.69)	79.92
210103	Унаа хоол хөнгөлөлт	19,081,300.00	16,674,838.33	(2,406,461.67)	87.39
210104	Урамшуулал	43,530,800.00	40,651,047.15	(2,879,752.85)	93.38
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	106,541,900.00	90,067,322.27	16,474,577.73)	84.54
210201	Тэтгэврийн даатгал	72,448,400.00	63,156,399.99	(9,292,000.01)	87.17
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,523,400.00	7,415,975.50	(1,107,424.50)	87.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,261,700.00	3,662,873.00	(598,827.00)	85.95
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,261,700.00	3,171,837.90	(1,089,862.10)	74.43
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,046,700.00	12,660,235.88	(4,386,464.12)	74.27
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	85,921,100.00	41,661,830.89	(44,259,269.11)	48.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,346,600.00	7,693,185.89	(7,653,414.11)	50.13
210302	Түлш, халаалт	67,678,500.00	33,968,645.00	(33,709,855.00)	50.19
210303	Цэвэр, бохир ус	2,896,000.00		(2,896,000.00)	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	28,635,800.00	27,984,800.00	(651,000.00)	97.73
210401	Бичиг хэрэг	3,700,000.00	3,672,000.00	(28,000.00)	99.24
210402	Тээвэр, шатахуун	15,674,900.00	15,668,000.00	(6,900.00)	99.96
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,223,500.00	4,223,100.00	(400.00)	99.99
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	360,000.00	135,000.00	(225,000.00)	37.5
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,677,400.00	4,286,700.00	(390,700.00)	91.65
2105	Нормативт зардал	1,272,100.00	1,050,000.00	(222,100.00)	82.54
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,272,100.00	1,050,000.00	(222,100.00)	82.54
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	118,787,400.00	64,949,850.00	(53,837,550)	48.58
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	43,178,800.00	8,918,600.00	(34,260,200.00)	3.89
210602	Тавилга	14,755,600.00	-	14,755,600.00)	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,037,500.00	-	1,037,500.00)	-
210604	Урсгал засвар	59,815,500.00	56,031,250.00	(3,784,250.00)	93.67
2107	Томилолтын зардал	14,292,900.00	9,476,000.00	(4,816,900.00)	66.3
210702	Дотоод албан томилолт	14,292,900.00	9,476,000.00	(4,816,900.00)	66.3
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	81,278,100.00	72,527,501.44	(8,750,598.56)	89.23

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	75,855,100.00	70,625,165.44	(5,229,934.56)	93.11
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,945,000.00	-	1,945,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	294,000.00	226,090.00	(67,910.00)	76.9
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	245,000.00	8,500.00	(236,500.00)	3.47
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	44,000.00	(44,000.00)	50
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,330,000.00	990,000.00	(340,000.00)	74.44
210807	Газрын төлбөр	1,521,000.00	633,746.00	(887,254.00)	41.67
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	122,853,600.00	106,788,920.00	(16,064,680.00)	86.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,198,800.00	104,134,920.00	(16,063,880.00)	86.64
210902	Хичээл үйлдвэрлэл дадлага хийх	2,654,800.00	2,654,000.00	(800.00)	99.97
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	35,781,800.00	35,501,663.00	(280,137.00)	99.2
2132	Бусад шилжүүлэг	35,781,800.00	35,501,663.00	(280,137.00)	99.22
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	14,400,000.00	14,350,000.00	(50,000.00)	99.65
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	16,081,800.00	16,081,663.00	(137.00)	100
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,300,000.00	5,070,000.00	(230,000.00)	95.66
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,447,699,800.00	1,168,018,087.09	(279,681,712.91)	80.6
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,434,436,800.00	1,153,301,390.09	(281,135,409.91)	80.4
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,434,436,800.00	1,153,301,390.09	(281,135,409.91)	80.4
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	13,263,000.00	14,716,697.00	1,453,697.00	107.34
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,500,000.00	4,481,197.00	1,981,197.00	160.05
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,763,000.00	10,235,500.00	(527,500.00)	99.6
2	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	-
5	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	28	21	7	75
6	Удирдах ажилтан	5	4	1	80
7	Гүйцэтгэх ажилтан	20	11	9	55
8	Үйлчлэх ажилтан	3	3	-	100
9	Гэрээт ажилтан	-	3	(3)	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,627,950.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,627,950.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,627,950.00
2104	Хангамж бараа материалын зардал	592,276.00
210402	Тээвэр шатахуун	592,276.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээ	1,035,674.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээ	1,035,674.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,626,950.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлого	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,730,650.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,102,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,626,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Орхон сумын ЗДТГ нь "Нийтийн үйлчилгээг хуулийн хүрээнд шуурхай, хариуцлагатай хүргэж, шууд ардчиллын зарчмыг баримталсан, мэдлэг чадварт суурилсан нутгийн захиргааны тунгалаг байгууллага болох" эрхэм зорилгын хүрээнд харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ хэмжээнд төрийн захиргааны удирдлага, үйл ажиллагааг зохион байгуулалтаар хангаж, иргэдэд төрийн үйлчилгээг хүргэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус газар нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай, НББОУС, нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, шилэн дансны тухай хууль, татварын ерөнхий хууль, нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль болон холбогдох дүрэм, журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.

Тайлант хугацаанд Төрийн албаны тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль зэрэг үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт орсон байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг үр нөлөөтэй гэж тодорхойлон, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэх шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Орхон сумын ЗДТГ-ын 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Орхон сумын ЗДТГ-ын 2024 оны санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасны дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 859,369.9 мянган төгрөгөөр буюу 201.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/ Өөрчлөлт
	1	2	3=2-1
Б			
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	-	512.8	512.8
Бараа материал	128,794.9	195,582.7	66,787.8

Үндсэн хөрөнгө	719,670.8	1,511,739.3	792,068.5
Нийт хөрөнгө	848,465.8	1,707,834.8	859,369.0
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	848,465.8	1,707,834.8	859,369.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	848,465.8	1,707,834.8	859,369.0

Тайлант онд авлага 4 албан хаагчид 512.8 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосноос авлага үүссэн байна.

Төсвийн хөрөнгөөр 157,896.7 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авсан, ОНӨГ-ын 2024 оны А/33 дугаар тушаалаар үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй 8,132.5 мянган төгрөгийн газар зохион байгуулалтын зураг төсөв, 113.6 мянган төгрөгийн нэхий, арьсан бээлийг шилжүүлэн бүртгэсэн, сумын ИТХ-ын 2024 оны 05 дугаар тогтоолоор 39,723.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий тариалангийн газрын төлөв байдлын чанарын баталгааны бичиг баримтыг орлогод авсан, 125,189.7 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан, 13,888.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлсэн зэрэг ажил гүйлгээ бараа материалын өсөлтөд нөлөөлжээ.

Үндсэн хөрөнгийн дансны өсөлт нь аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 13, 28 дугаар тогтоолоор 156,000.0 мянган төгрөгийн тээврийн хэрэгсэл, 146,000.0 мянган төгрөгийн 73,000 м² талбай бүхий газар, 110,000.0 мянган төгрөгийн наадмын талбайн барилга, аймгийн Засаг даргын 2024 оны 01-А/491 тоот тушаалаар 499,040.2 мянган төгрөгийн усалгааны систем, зөгийн бал савлах тоног төхөөрөмжийг үнэ төлбөргүй орлогоор хүлээн авсан, төсвийн хөрөнгөөр 7,239.6 мянган төгрөгийн компьютер, тоног төхөөрөмж худалдан авсан, ИТХ-ын 2024 оны 39 дүгээр тогтоол, Засаг даргын 2024 оны 01-А/333 тоот тушаалаар 23,829.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталсан, тайлант онд 102,382.3 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулсан зэргээс шалтгаалжээ.

Засгийн газрын хувь оролцоо данс тайлант үеийн үр дүнгээр өссөн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн шууд захирагч 2024 оны төсвийн төсөлд нийт зарлагыг 1,511,544.0 мянган төгрөгөөр тооцож, санхүүжих эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр төлөвлөн, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлжээ.

Дээд шатны төсвийн захирагч төсвийн саналыг 268,783.7 мянган төгрөгөөр бууруулж, 1,242,760.3 мянган төгрөгөөр баталжээ. Энэ нь цалин хөлс, НДШ-ийн зардлыг 288,012.1 мянган төгрөгөөр, байр ашиглалтын зардлыг 26,556.3 мянган төгрөгөөр, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 6,500.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бусад зардлын ангиллуудыг нийт 562,761.0 мянган төгрөгөөр бууруулсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд батлагдсан төсвийг 204,939.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн тодотгож, 1,447,699.8 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь Засгийн газраас төрийн албан хаагчийн цалингийн хэмжээг нэмэгдүүлсэнтэй холбоотой байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээнд зарцуулах 1,447,699.8 мянган төгрөгийн санхүүжилтэд 1,434,436.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 13,263.0 мянган төгрөгийг өөрийн орлогоос бүрдүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр өөрийн орлогоос 14,716.7 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 1,434,436.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 1,166,564.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, зарцуулаагүй үлдсэн 281,135.4 мянган төгрөг, давсан орлого 1,453.7 мянган төгрөг, нийт 282,589.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт гүйцэтгэлийн зардал 1,166,564.4 мянган төгрөг буюу 80.6 хувьтай байгаа нь орон тоо дутуугаас цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 119,304.0 мянган төгрөг, байр ашиглалтын зардлыг 44,259.3 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 16,064.7 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсан нь голлон нөлөөлжээ.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	71504- Газрын зураглал, кадастр	1,447,699.8	1,166,564.4	(281,135.4)	80.6
1	80101- Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	919,584.5	764,814.0	(154,770.5)	83.2
2	808106- Баг хорооны үйл ажиллагаа	245,329.9	186,519.3	(58,810.6)	76.0
3	80111-Байр ашиглалтын зардал	136,887.2	88,893.1	(47,994.1)	64.9
4	80205- Мэдээлэл сурталчилгааны зардал	2,500.0	238.3	(2,261.7)	9.5
5	80233-Хүүхэд хамгаалах зардал	15,000.0	14,035.3	(11,535.3)	93.6
6	80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	35,781.8	35,501.7	(280.1)	99.1
7	812102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	62,616.4	57,140.5	(5,475.9)	91.2
8	81518-Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээ	15,000.0	5,323.1	(9,676.9)	35.5
9	84549-Ахмадын сан	5,000.0	4,324.0	(676.0)	86.5
10	81801-Улсын их баяр наадам	10,000.0	9,775.1	(224.9)	97.7

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 1,626.9 мянган төгрөг төвлөрснөөс 591.3 мянган төгрөгийг хангамж бараа материалын зардалд, 1,035.7 мянган төгрөгийг ажил үйлчилгээний төлбөрт зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана" гэж заасны дагуу Орхон сумын ЗДТГ-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторовын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Дархан-Уул аймгийн Төрийн аудитын газрын аудитор Ч.Гантулга гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор С.Батцэцэг, аудитын менежер У.Батсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Орхон сумын ЗДТГ 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 02/05 тоот албан бичгээр ирүүлсэн.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2024 оны батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны батлагдсан төсөв 1,242,760.3 мянган төгрөгөөс алдаа, зөрчил илрэх магадлалыг дунд гэж үзээд 1.0 хувиар буюу 12,427.6 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-д заасны дагуу бусдаар гүйцэтгүүлсэн төлбөр хураамжийн зардлыг 6,265.6 мянган төгрөгөөр, 15.2.7-д заасны дагуу бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 16,063.9 мянган төгрөгөөр, 15.2.1-д заасны дагуу байр ашиглалтын зардлыг 44,259.3 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторовын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд оруулбал зохих 16,004.8 мянган төгрөгийн 4 мэдээллийг оруулаагүй нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дэх заалттай нийцэхгүй байгаа тул Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн оруулж байх, алдааг давтан гаргахгүй байхад анхаарч ажиллах талаар зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансны цахим нэгдсэн хуудаст байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 1.1-т "Энэ хуулийн зорилт нь төр, түүний бүх шатны байгууллага, нийтийн алба, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд санхүүгийн сахилга батыг мөрдүүлж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино" гэж заажээ.

Тус байгууллага нь тэмцээн уралдаанд оролцох тамирчдад 2,680.8 мянган төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 дахь заалттай нийцэхгүй байгаа тул цаашид тэмцээн уралдаанд оролцох тамирчдын зардлыг гаргахгүй байх, алдааг давтан гаргахгүй байхад анхаарч ажиллах талаар зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тус байгууллагын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөрчилгүй дүгнэлт авсан ба нийт 36,259.9 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн бөгөөд ТШЗ-ийн 2024 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн 02/34 тоот албан бичгээр ирүүлсэн биелэлтийг тайлант оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад 100 хувь хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 4 Албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	2	769.3	2	769.3	100.0
Албан шаардлага	2	33,008.8	2	33,008.8	100.0
Зөвлөмж	1	2,481.7	1	2,481.7	100.0
Нийт дүн	5	36,259.9	5	36,259.9	100.0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар албан хаагчдад олгосон үр дүнгийн урамшууллын тооцооллыг анхаарч үзнэ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 19,756.3 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэнд 1 төлбөрийн акт тогтоож, 2 зөвлөмж хүргүүлээ.

5.1 Төлбөрийн акт

Тайлант онд үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгохдоо шинээр томилогдсон эдийн засагч Д.Мишээлд 445.7 мянган төгрөг, тушаал шийдвэргүйгээр Энхтал багийн Засаг даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч М.Гончигт 625.0 мянган төгрөг илүү тооцож олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй төлөвлөж, зарцуулах", Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтын 2.5-т "Энэ журмын 2.4-т зааснаас бусад төрийн албан хаагчид үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажил үүргийн биелэлт, ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнг үндэслэн олгоно", Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 15 дугаар зүйлийн 151.3-т "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байгаа тул төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага хүргүүлэх зөрчилтэй асуудал илрээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Санхүүгийн тайлантай холбоотой зөвлөмж өгөөгүй болно.

Тайлангийн 4.4.1, 4.4.2 дахь хэсэгт дурдсан Шилэн дансны тухай хуулийн болон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой илэрсэн зөрчилд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5²-д заасан хугацаанд ирүүлж, биелэлтийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 5 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

² Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	/мянган төгрөгөөр/											
	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Үр дүнгийн урамшууллыг тушаал шийдвэргүйгээр олгосон.	1	1,070.7	1	1,070.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	1	1,070.7	1	1,070.7	-	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	/мянган төгрөгөөр/							
	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст 4 мэдээллийг оруулаагүй	1	16,004.8	-	-	-	-	1	16,004.8
Дүн	1	16,004.8	-	-	-	-	1	16,004.8
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Уралдаан тэмцээнд оролцох баг тамирчдад дэмжлэг үзүүлсэн	1	2,680.8	-	-	-	-	1	2,680.8
Дүн	1	2,680.8	-	-	-	-	1	2,680.8
Нийт дүн	2	18,685.6	-	-	-	-	2	18,685.6